

Креативност и самоограничения

Росен Мисов
Изп. директор на БАР

За какво е тази презентация?

- Тя е за мисловни стереотипи, които могат да попречат на креативността;
- Тя дава примери за това (с иновации в градската среда);
- Тя е поканата да се замислим дали и ние понякога сами не си пречим.

Разстройства в начина на мислене: какво е да гледаш света през замръзнало стъкло?

Разстройства в начина на мислене: какво е да гледаш света през замръзнало стъкло?

- Определение: Преувеличени или ирационални модели на мислене, които задълбочават безпокойството и депресията (дълбоко чувство на тъга, безпомощност и малоценност).
- А депресията е един от най-големите врагове на иновациите.

Разстройства в начина на мислене: какво е да гледаш света през замръзнало стъкло?

- **Charles Morse:** You know, I once read an interesting book which said that, uh, most people lost in the wilds, they, they die of shame.
- **Stephen:** What?
- **Charles Morse:** Yeah, see, they die of shame. "What did I do wrong? How could I have gotten myself into this?" And so they sit there and they... die. Because they didn't do the one thing that would save their lives.
- **Robert Green:** And what is that, Charles?
- **Charles Morse:** Thinking.

Разстройства в начина на мислене: какво е да гледаш света през замръзнало стъкло?

Rene Magritte: "The art of living."

Щом сме заедно днес, вярвам сме избрали свободата да не гледаме света през замръзнало стъкло.. И все пак?

1. Поставяне на етикети

Когато преценяваме човек или ситуация, използваме предварително наложени „клишета“. Готови сме да обобщим въз основа на изолиран случай или на „общоприети мнения“ и последователно да прилагаме това обобщение към други хора и ситуации, които приемаме за сходни. Пренебрегваме конкретната специфика заради „клишето“.

CAUTION

**THIS LABEL IS TOXIC
FOR YOUR
EMOTIONAL HEALTH**

Пример 1

Клишета:

„Българите мислят само за ядене и пиене“,

„Те не се интересуват и не пазят околната среда“,

„България е една от най-замърсените страни в ЕС“

Идея за иновация:

(Ако сте убедени в горните твърдения), дали бихте направили предложение за кампания в социалните мрежи, която кани всички да „осиновят дръвче“, да го посадят и се грижат за него постоянно?

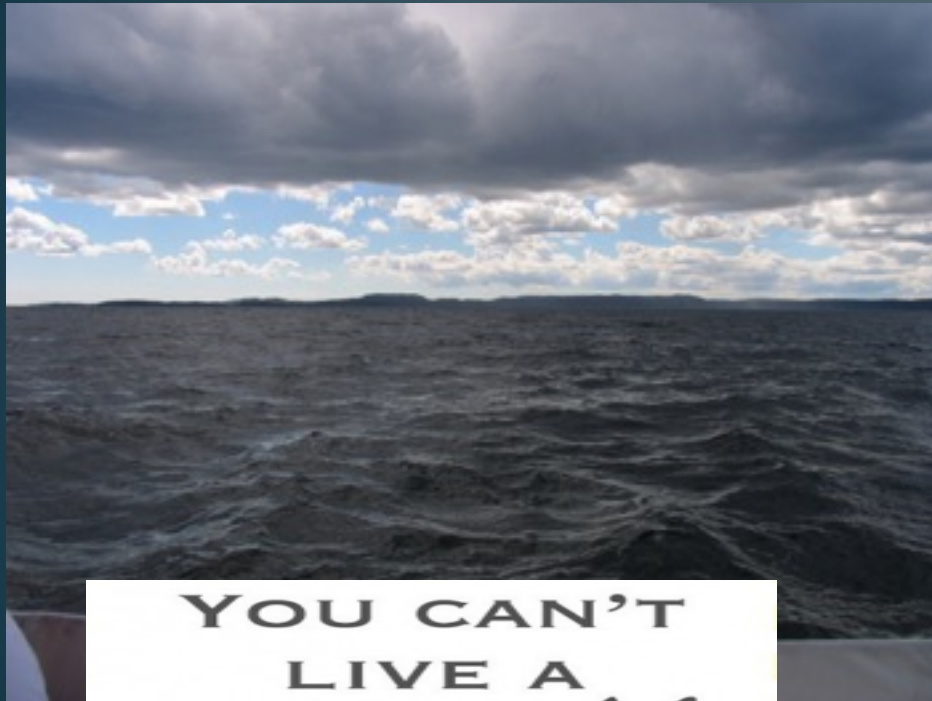
Такава кампания се нарежда на 3 място в класацията на WEF за „10-те най-добри иновации в градската среда за 2015“

- Мелбърн, Австралия

.. но вероятно „хората, поставящи етикети“ няма да се сетят за нея..

2. Черногледство

YOU CAN'T
LIVE A
positive life
WITH A
NEGATIVE
MIND.

Обхванати от тревога и безпокойство, непрекъснато очакваме да се случи нещо лошо. Преувеличаваме и най-малките проблеми, а омаловажаваме или изобщо не желаем да видим положителните резултати.

Пример 2

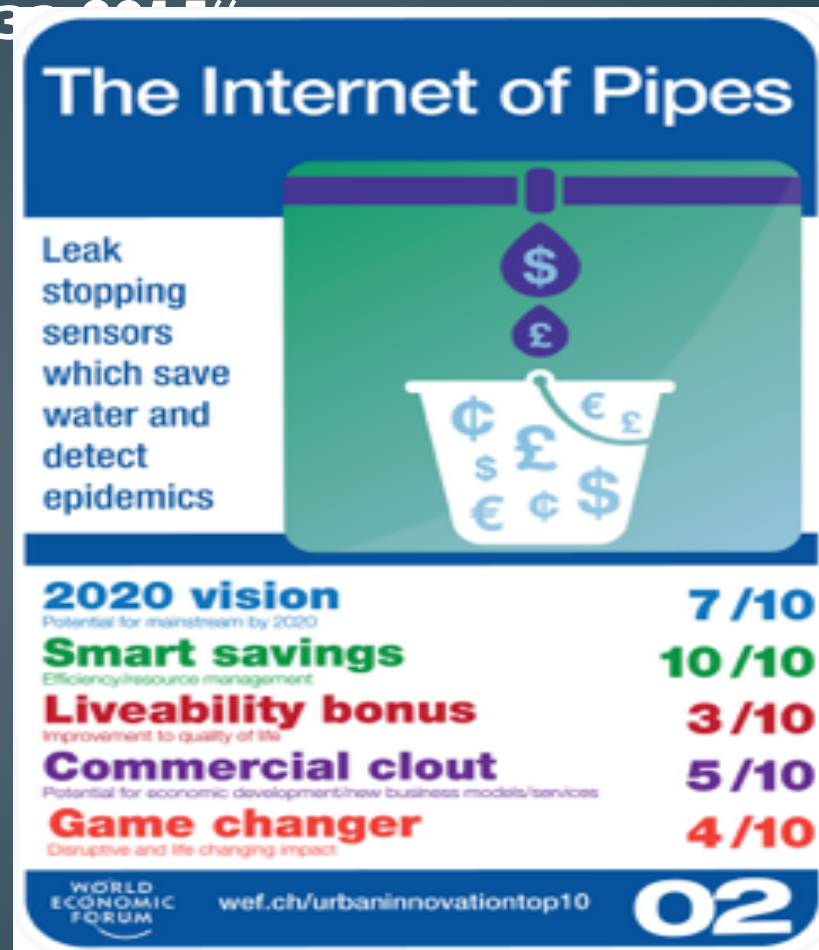
Мислене:

- Отчаяни от проблемите на водопреносната мрежа в града, сме убедени, че едва ли е възможно голямо подобрене в разумни срокове;
- Постоянно обвиняваме за загубите на вода голямата и износена мрежа със стари и некачествени тръби, недостатъчно ясният, а в някои райони и неточен план, злоупотребите и т.н.

Идея за иновация:

(Ако сте убедени в горните твърдения), дали бихте предложили проект за „умни датчици в тръбите, които да регулират налягането на водоподаване, да сигнализируют за изтичане на вода и за нейното замърсяване“?

Такава кампания се нарежда на 2 място в класацията на WEF за „10-те най-добри иновации в градската среда за 2015“

.. но вероятно хората, които са „черногледни“ няма да се сетят за нея..

3. Черно-бяло мислене (или/или)

Възприемаме света в черно или бяло, положително или отрицателно, пълна победа или пълна загуба, без нюанси или средни положения. Решаваме, че щом не сме категорични победители, сме категорични неудачници.

Пример 3

Мислене:

- Възприемаме болезнено трудностите в развитието на земеделието, отчитаме проблемите с необработваемата земя, недостатъчното или закъсняло финансиране, злоупотребите с евросубсидии;
- Дълбоко сме впечатлени от честите протести на фермери и приемаме, че земеделската политика на ЕС, която постоянно се сблъсква със сериозни предизвикателства, всъщност е „провал“ в управлението на общността.

Идея за иновация:

(Ако сте убедени в горните твърдения), дали бихте предложили проект за „вертикално земеделие в градска среда, което използва стари контейнери и LED-осветление“?

Такава кампания се нарежда на 10 място в класацията на WEF за „10-те най-добри иновации в градската среда за 2015“

.. но вероятно хората с „черно-бяло мислене“ няма да се сетят за нея..

4.Свръхочакване на компенсации

Смятаме за изключително важно да бъдем признати, наградени и компенсирани за усилията, които полагаме. Изпитваме дълбоко разочарование, ако бързо не получим компенсацията, която според нас, ни се полага.

Пример 4

Мислене:

- Работя толкова здраво, а не съм признат(а);
- Трябва да предложа и реализирам проект, който носи по-малко рискове, може да се осъществи тук и сега (докато съм в организацията) за да видят и оценят приноса ми;
- Уморен(а) съм да предлагам дългосрочни решения, които другите по-късно си присвояват.

Идея за иновация:

(Ако сте убедени в горните твърдения), дали бихте настоявали за проект, който променя транспортната инфраструктура като свързва различните части на град като София с лифтове?

Такава кампания се нарежда на 8 място в класацията на WEF за „10-те най-добри иновации в градската среда

- Меделин, Колумбия

.. но вероятно хората , които имат свръхочакване за компенсация няма да се сетят за нея..

Предложение

Когато вървите по пътя на иновациите в градската среда, замислете се дали:

- не сте склонни да поставяте етикети на хора и събития
- не сте прекалено черногледи
- не правите крайни „или-или“ преценки
- нямате твърде високи очаквания за компенсация на усилията ви веднага, тук и сега.

Ако е така, възможно е да пропуснете решение, което утре ще бъде в „топ 10“ 😊

Благодаря за вниманието ви!

Библиография:

- **David D. Burns:** *[The Feeling Good Handbook](#)* 1989
- **[Oliver Cann](#)**, Director, Media Relations, World Economic Forum, 2015
(<https://www.weforum.org/agenda/2015/10/top-10-urban-innovations-of-2015/>)